

Sürgős a szakmai kiegyezés, avagy a vagyonvédelmi piac nyertesei és vesztesei

Interjú Kertész Csabával, a Nemzetközi Testőr és Biztonsági Szolgálatok Szövetsége (IBSSA) Magyar Szekciójának soros elnökével

A hazai vagyonvédelmi piacot az ág is húzza: miközben a piaci szereplők beleragadtak a tíz évvel ezelőtti vállalási árakba és óradíjakba, a jelenlegi vagyonőri létszám mellett elképzelhetetlen az egészséges árképzés és a megfelelő szakmai színvonal biztosítása – mondta a Biztonságpiac.hu-nak Kertész Csaba. Az IBSSA magyar szekcióvezetője szerint nem segít a helyzeten a módosított vagyonvédelmi törvény sem, magának a szakmának kell hát rendbe tennie a piacot. A kiegyezés elkerülhetetlen, ennek azonban lesznek nyertesei és vesztesei is.

- Az IBSSA is részt vett a 2012. január 1-jétől hatályos vagyonvédelmi törvény szakmai véleményezésében?

- A vagyonvédelmi törvénytervezetet a szakszervezetek, az MBVMSZ, illetve a kamara (Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara – SZVMSZK) – mint előkészítő szervezet – kapta meg egyeztetésre. Az IBSSA, lévén nemzetközi és nem magyar szervezet, hivatalosan nem kapta meg a törvénytervezetet egyeztetésre, természetesen a belső, szakmai, informális csatornákon hozzá is eljutott a tervezet szövege.

Kertész Csaba, az IBSSA magyar szekciójának vezetője

- Volt-e valódi súlya annak, amit a szakmai szervezetek mondtak a tervezetről?

- A szakmai szervezetek, érdekképviseltek véleményét vagy figyelembe veszik, vagy nem. Amikor megjelent például a 93 ezer forintos minimálberről szóló döntés, azt senkivel nem egyeztették, kormány szintű döntés volt. A lényeg sokkal inkább az, hogy információim szerint a vagyonvédelmi szakma nem emelt szót a törvénytervezet ellen, a szabályozás aggályos pontjait senki nem támadta – se a kamara, se az MBVMSZ, se a szakszervezetek. Még olyan lobbizásokról sem tudok, ami a szakmai érdekek képviselésében folyt volna.

- Az IBSSA mit kifogásol az új vagyonvédelmi szabályozás kapcsán?

- Az egyik legfontosabb szempont a vállalkozási szabadság korlátozása, egész pontosan az alvállalkozói láncokat érintő passzusokra gondolok. Ez a jelenség persze nem egyedi, az építőiparban éppúgy hangsúlyos, mint a vagyonvédelemben, a takarításban, a médiában és még sorolhatnám az iparágakat. A vállalkozói lánc mellett, hogy egy magyar hagyomány is, az olaszországi és a németországi vállalati szférában ugyanígy jelen van. Az adózási problémák megoldásának szempontjából az is jobb lett volna, ha

az állami objektumok védelmét az FBŐ-be szervezik ki, mint a rendőrségnél tették, vagy hasonlóan ahhoz, ahogy a honvédség is létrehozta a tartalékos állományt, igaz, emiatt több milliárd forinttal nőttek az őrzés költségei. Magyarországon az a probléma, hogy nem azért szerveznek ki szolgáltatásokat, mint a legtöbb európai országban, vagy a G8 országaiban, mert szakmai munkát végzel, hanem azért mert a megbízó költséget akar csökkenteni. Az Egyesült Államokban jó példa az Icwater, amely zsoldosokat ad mindenhova Afganisztántól kezdve Irakig. Ez a cég magánkézben van, de állami ellenőrzés alatt áll. Egy ilyen megoldást elképzelhetőnek tartok. Egy másik példa: Szlovákiában az állami objektumok egy részét az állami kézben lévő biztonsági szolgálat védi. Egy hasonló rendszer Magyarországon természetesen jelentős költségnövekedést eredményezne. Itthon még mindig az olcsóság a legfontosabb szempont, és az állami tendereknél is a legnagyobb súlypontot a legalacsonyabb ár jelenti. Az állam most megemelte a minimálbért, a tenderbírálattal pedig már jóval korábban befagyasztotta a szolgáltatási árakat. Végeztünk szakmai számításokat: egyetlen vagyonőr alkalmazása óránként valamivel több mint 800 forintot jelent egy vagyonvédelmi cégnek – persze a ruházat, a képzés, a járulékok, a táppénz, a pótlék, és a szabadságok nélkül, ez az önköltségi ár. Úgy vélem – és bízom is benne –, hogy hamarosan egy jelentős szolgáltatási ár és minőségi változás fog bekövetkezni a biztonsági piacon. A minőségi változás lehetőségét viszont a jelenlegi képzési rendszer sem adja meg, sőt hátráltatja. A jelenlegi oktatási rendszerrel tulajdonképpen a magyarországi vállalkozásokat, és ezen keresztül a dolgozó embereket büntetjük.

- A vagyonőr-képzési rendszer hiányosságaira megoldást jelenthet-e Nemzeti Közszerológálati Egyetem (NKE) megalakulása?

- Nem.

- Pedig meghatározott szakok elvégzése egyben vagyonőri képesítést is jelent...

- A képesített vagyonőri végzettséget most is megadják a bizonyos tanfolyamok és iskolai végzettségek (rendőrtiszti vagy katonai végzettség) elfogadásával, ezért ez nem újdonság, csak tovább bonyolítja a helyzetet az oktatás és a biztonsági piac területén.

- Viszont ezek OKJ-s képzések, ezzel szemben az NKE-n egyetemi szintű képzés zajlik majd.

- Ennek ellenére sem értek egyet: akik az egyetemről kikerülnek, nem rendelkeznek piaci tapasztalatokkal. Itt nem számít az egyetemi végzettség, majd a szolgáltatást igénybevevő megmondja kellesz vagy nem. A rendvédelemből érkező kollégák, akik számos területen ugyan megfelelő ismeretekkel, kapcsolati tőkével rendelkeznek, is csak nehezen tudják átültetni a tudásukat a civil szférába. A nyugati típusú biztonsági szakmában elvárható egy ilyen végzettség, viszont a tevékenység már szolgáltatás jellegű. Egy multinacionális cégnek például nagyon komoly elvárásai, kialakult és több országban is rögzült szokásjogai vannak, a hivatásosok, akik korábban megszokták az utasítások és a parancsok rendszerét, nem mindig tudnak teljes mértékben beilleszkedni ebbe a környezetbe. Ez már egy más világ, folyamatosan tanulni és változni kell, hiszen "áruba bocsátjuk" az embereinket és saját magunkat – a tudásunkkal együtt. Nem arról szól ez, hogy ki milyen végzettséggel rendelkezik vagy ki volt előtte. Ha valaki elszegődik egy milliárdos mellé, de rosszul áll a szeme, akkor pillanatok alatt kikerülhet onnan, a helyére pedig felveszik a "kigyúrt" portást vagy taxist aki tudja, hogy hol vannak a night clubok, vannak az éjszakában kapcsolatai, ő lesz a sofőr és ő fog a megbízóra vigyázni. Ezt nem lehet egyetemi szinten oktatni, itt egy piaci szabályozás kell, hogy ki felel meg ezeken a speciális területeken az alap kritériumoknak. Azzal teljes mértékben egyetértek, hogy a kamarának megszűnt a kötelező tagsága, mert az SZVMSZK nem nyújtott a dolgozóknak (tagjainak) semmit, sajnos nem az érdekképviselettel voltak elfoglalva, hanem mással. A kamara köteleessége lett volna a törvény, valamint az oktatás szabályozásának előkészítése is. Úgy gondolom, hogy a piacnak önszabályozónak kell lennie, mert ez a szakma sokkal több annál, mint egy kamara, és néhány szervezet, ráadásul a szakma úgyis kidobja magából azokat, akik nem felelnek meg. Azok pedig, akik amúgy nem felelnének meg, most csak azért tudnak megélni, mert ötszáz forintos óradíjon vállalnak el munkákat, illetve most ismét meg fogják próbálni kikerülni a törvényt valami ügyeskedéssel. Pláne úgy hogy ebben manapság az állam jár az élen, hisz a legnagyobb megrendelő maga az állam.

- A képzés kapcsán a kamara bizonyos jogköröket szeretne magáénak tudni...

- Ezzel már csak azért sem értek egyet, mert a kamara képvisellete vagyonvédelmi cégek vezetőiből áll. Úgymond versenyhelyzetbe hozzák magukat, ők mondják meg, hogy ki a szakértő és ki nem. Ők fogják megmondani, hogy ki vizsgál, ki nem, ki vizsgál újra, ki nem. A kamara jogosítványaiával vigyázni kell, mert milyen alapon felügyel engem mint vagyonvédelmi céget a kamara, akinek a képviselője egy másik vagyonvédelmi cég vezetője. Hogyan fogja a kamara minősíteni a vállalkozásokat? Lényegében a saját konkurensait... Erre, valamint a kötelező tagsági rendszerre egész Európában nincs jól működő modell. Úgy érzem, hogy a kamarának jelenleg olyan jogosítványai vannak, amelyeket nem tud hitelesen képviselni. Az IBSSA, amelynek a képvisellete ugyancsak cégtulajdonosokból áll, és cégeket képvisel, csak lobbizik a szakmáért, az embereinkért. De nem veszünk részt olyan tevékenységben, amellyel a taqcégeinket és

tagtársainkat kellemetlen helyzetbe hozzuk. A szakszervezetek a munkavállalókat képviselik, az MBVMSZ a munkaadókat. Nem pontosan értjük, hogy a kamara kit és mit képvisel? Egyéni érdekeket? Állami érdekeket? Ha állami érdekeket, akkor pedig fel kell állítani egy köztisztviselői kart akár a Belügyminisztérium, akár az igazságügyi tárca égisze alatt, és efelett álljon egy szakmai felügyeleti szerv, amelyre az Egyesült Államokban és Európában is van példa.

- Milyen lobbierője van ma a vagyonvédelmi szakmának Magyarországon? Megfelelő súllyal képes fellépni saját érdekei képviselésében?

- Megszületett egy törvény, amit annyiszor módosítottak, hogy teljesen kigyomlázták a szabályozásból a szakmai lényegét. A biztonsági piac érdekképviseleteknek össze kellene állniuk, a cégvezetőknek félre kellene tenni az egyéni sérelmeket és egy, a szakma által létrehozott fórumon a piaci szereplőknek kellene kialakítani egy új portfóliót, egy új törvénytervezetet és ezt készen, kidolgozva, önállóan kellene benyújtani a politika felé. A szakmai kiegyezésben persze lesznek nyertesek és vesztesek. Abban a pillanatban, hogy elkezdnek emelkedni az árak, szűkülni fog a vagyonvédelmi piac, ezt pedig azt fogja jelenteni, hogy a 100 ezer vagyonőrből záros határidőn belül 50 ezer fő marad, a többiek kiszorulnak a piacról.

- A mostani törvény alapján mit tud csinálni egy vagyonvédelmi cég ?

- Vagy kockáztat és fenntartja a vállalkozói láncolatát, vagy elkezd professzionális szolgáltatást nyújtani, viszont olyan áron, ami korántsem a legalacsonyabb kategóriába tartozik. Bemegy a megbízóhoz és azt mondja: minőségi szolgáltatást nyújtok, viszont csökkentjük a vagyonőrök számát, és tíz százalékkal megemeljük a szolgáltatási árat. Egy embert elbocsátok, a fizetését beépítem az árba, a megbízónak mindez csak tíz százalékkal kerül többbe, viszont én mint szolgáltató elérek egy 1200-1300 forintos óradíjat, amit becsülettel és tisztességgel fenn tudok tartani. Ideális esetben egyébként a legalsó árnak 1400-1600 forintnak kellene lenni, a csúcsnak pedig valahol 5500 forint felett a személyvédelemben és a magánnyomozásban határ persze a csillagos ég. Ha átlépjük az országhatárt, akkor 16 eurónál (4800 forint) kezdődnek a vállalási díjak, Magyarországi áraknak el kéne jutnia legalább a 8-10 eurós díjakig. És ezt a közsférában és a civil szektorban is tudomásul kellene venni. Egy vállalkozásnak nem azért kell üzemelnie, hogy egy pénzmosoda legyen, nem nyomorba kell taszítani a vagyonvédelmi vállalkozásokat, hanem hagyni kell, hogy a cég a munkáját végezze, képes legyen pénzügyi erőforrásokat fordítani saját munkavállalóinak az ellenőrzésére, a vállalt feladatok teljesítésére tudjon koncentrálni és ne arra, hogy hogyan fog megélni. A magyarországi viszonyokat jól érzékelteti, hogy egy tárgyoncást bruttó 1600-1800-ért forintért kölcsönöznek óránként, amíg egy vagyonőr 800 forintot kap. Nagy a disszonancia a szakmában, de nem arról kell nyilatkoznatni, hogy „beférkőzött az alvilág a szakmába”, már csak azért sem, mert ez egyszerűen nem igaz! Az egy egyszeri eset volt, ami azért is fordulhatott elő, mert a vagyonvédelmi vállalkozás nem tud költeni a belső ellenőrzésre, megfigyelésre, nem tudja biztosítani ehhez a technikai hátteret, arról nem beszélve, hogy az alkalmazottak alulfizettek. Nem várhatom el egy vagyonőrtől azt, hogy dolgozzon 300-400 forintért óránként, és mögé rakok a páncélozott autóba kétmilliárd forint készpénzt. Éhbérért dolgozik, miközben milliárdokat szállít? Jelenleg nagyjából a 2002-es, 2003-as árakon dolgozik a szakma, és sem a köz-, sem a vállalkozói szférában nem tudja érvényesíteni a minimális elvárt szolgáltatási árakat sem.

- A jelenlegi helyzet ez alapján fenntarthatatlannak látszik. Milyen konkrét veszélyei vannak ennek az állapotnak?

- A szakma vagy megalkuszik, vagy a sarkára áll, és a minőségi szolgáltatás felé elmozdulva csökkenti a dolgozói létszámot, embereket rak az utcára és megemeli az árakat.

- A szakma egyik legnagyobb adósa ma az állami, illetve az önkormányzati szféra, amely gyakran még a 600 forinton vállalt, határozott idejű szerződések díjfizetésének sem tud eleget tenni.

- Az állami szférában jelenleg nem lehet árat emelni, talán csak a magánszektorban, ha a megrendelő látja és tudomásul veszi a kialakult gazdasági helyzetet, de hát ennek is komoly következményei lesznek. Ha a közsféra nem veszi tudomásul, hogy a szakmának árat kell emelni, a minőséget meg kell fizetnie, és ha a jelenlegi vállalási árak maradnak, akkor ezt csak jelentős adóelkerüléssel lehet kigazdálkodni. Én azt gondolom, hogy az államnak most időt kellene adnia a vagyonvédelmi szakmának: például az adóhivatalnak nem szabad lerohannia a vagyonvédelmi piacot, hanem hagyni kellene, hogy elinduljon egy öntisztulás és hadd döntse el a szakma a maga vitáit. Ha most a NAV lerohanja a piacot, akkor rövid időn belül és nagyjából egyszerre kerül utcára 50 ezer vagyonőr, illetve ezek az emberek át fognak vonulni a feketegazdaságba: a cégek nekiállnak az ügyeskedésnek, nem vagyonvédelmi vállalkozások, hanem „ügyfélfogadók”, nem vagyonőrök, hanem portások, hostessek, ügyintézők lesznek. Megjegyzem, egy vagyonőrnek, most sincs több joga, mint egy egyszerű állampolgárnak, ezen is változtatni kell. Egy vagyonőrnek, egy személyvédő szakembernek, egy fejadásznak vagy egy magánnyomozónak például a tengerentúlon nagyon komoly jogai vannak, még bizonyos rendőrségi nyilvántartásokhoz is hozzáférhetnek.

Kint a civil biztonsági szakma együtt dolgozik a rendőrséggel, információt, adatot szolgáltat, a vagyonőrök megbecsült tagjai a társadalomnak. Magyarországon pedig a rendszer legalján vagyunk. Itthon elhangzott már olyan vélemény is, hogy az egész piacot államosítani kell, persze ez sem egy reális megoldás, nem lehet megcsinálni: állami cég fogja őrizni az multikat óránként 5500 forintért? Ez komolytalan, a megoldást valahol a kettő között kell keresni.

- Megvan ma a hazai piacon az a potencia, hogy végigvigye az öntisztulási folyamatot?

- Ha az állam hagyja ezt, ha nem lesz olyan lerohanás, fenyegetés, aminek a lehetőségét említettem, akkor a szakma képes lesz az elmúlt húsz év hibáit korrigálni. A módosított vagyonvédelmi törvény életbe lépése után egyébként azonnal megkezdődött az ügyeskedés: most konzorciumok alakulnak, mert van közös ajánlattételi lehetőség és egyetemleges felelősségvállalás. De hogyan vállalhatok egyetemleges felelősséget azért, hogy a konzorciumban a hatodik "alvállalkozó" mit tesz? És legyünk tisztában azzal is, hogy rengeteg építőipari konzorcium jött létre, ahol soha senkit nem voltak felelősségre... Most arra kényszerítik a vagyonvédelmi szakmát, hogy még többet lopjon, csaljon, hazudjon. A vagyonvédelmi törvény hatályba lépése után azt kellene mondani az államnak: "tessék, Uraim, kapnak két évet, hogy rendezzék a viszonyokat, tegyék rendbe a biztonsági piacot! Addig békén hagyjuk a vagyonvédelmi vállalkozásokat, de aztán vége!" A jelenlegi rendszer azonban inkább az adóelkerülést ösztönzi, a szakszervezetek igazából a közszférában dolgozókat képviselik, a magánszférát csak érintőlegesen.

- A magyarországi vagyonvédelmi piacon a legnagyobb megbízó jelenleg az állam és önkormányzatok. A megbízói felelősséghez pedig hozzá tartozik, hogy 600 forintos óradíjon adnak munkát úgy, hogy ezt a közbeszerzési tanács is jóváhagyja.

- Többek között ezért is tart ott a szakma, ahol, ráadásul mindig van, aki még ennek is aláajánl. A nyugati országokban azért nem tudnak aláígérni, mert vannak garantált minimumok. Ha kimész Ausztriába és vagyonőrként helyezkedsz el, akkor neked is a garantált minimálbér jár, és ez alá nem mehet senki. Ott a személy- és vagyonvédelemben nagyjából 12 euró a minimál óradíj, nem tud senki alámenni, a tisztességes hasznot rátéve pedig kijön a 18 eurós óradíj. Ott persze az állam nemcsak, hogy tudomásul veszi mindezt, de ő is a kezdeményezője az egészséges árképzésnek. Ha én most bármelyik önkormányzathoz bemegyek egy 1400 forintos árral, mindenütt kiröhögnének.

- Figyelembe véve a vagyonőrök alulfizettségét, az emberi erőforrások szempontjából mekkora állóképessége van még a szakmának?

- Megvannak még a régi motorosok, a szakma becsületes veteránjai, akik azért járnak be dolgozni, mert az egész életüket ezen a területen töltötték. Egy ilyen embernek hivatástudata van, bármennyit fizetsz neki, ha egy többé-kevésbé elfogadható életszínvonalat tudsz biztosítani, ő jönni fog, és veled fog dolgozni, mert hozzád kötődik személyesen. A tekintélyelvűség itt nagyon komolyan jellemző, ilyen szempontból ez a piac egy félkatonai szervezetre hasonlít. Tudni kell azonban azt is, hogy a mostani belső munkaerő piaci mozgások már nem ebbe az irányba mutatnak, sokan menekülnek a biztonsági szakmából. Emiatt is elengedhetetlen a tisztulás, amiben nagy felelőssége van a vagyonvédelmi cégek tulajdonosainak, vezetőinek, hogy egy minőségi irányba mozdítsuk el a szakmát és egy életpálya modellt nyújtsunk az alkalmazottaknak. Ezért áldozatokat kell hozni, a vezetőknek le kell tudni mondani a haszon egy részéről és magasabb minőséget kell garantálniuk a megbízók részére, biztos megélhetést az alkalmazottaiknak. Az áldozat az állami oldalon is jelentkezik, mert akkor Magyarországon nagyjából 50 ezer vagyonőr lesz, másik 50 ezer meg az utcára fog kerülni, őket pedig el kell tartani, át kell képezni.

- Az IBSSA vállalna kezdeményező szerepet abban, hogy létrejöjjön egy olyan fórum, ami a szakmai kiegészés alapja lehet?

- Erre sajnos nincs lehetőségünk, mert nem magyarországi szervezatként vagyunk jelen a biztonsági piacon, ha nem nemzetközi szervezatként.

- Az IBSSA magyar szekciója sem vállal ilyen szerepet?

- A magyar szekció nem, viszont az IBSSA hamarosan feléleszti létező magyarországi egyesületét, és feltett szándékunk, hogy részt vegyünk ilyen egyeztetésekben és segítsük tagságunkat egy jobb piaci helyzet kialakításában.

- Akkor tehát továbbra is várjuk a kezdeményező szándékot a piaci szereplők és szervezetek részéről...

- Az igazság az, hogy a kamarának, az MBVMSZ-nek, a szakszervezeteknek is félre kellene tenniük a sérelmeket, és a jelenlegi, igencsak nehéz helyzetben, a szakmának tudnia kell szövetséget kötnie és

elindulni a szolgáltatások minőségi javulása és az egészséges vállalási díjak irányába. Ennek pedig lesznek áldozatai, a dolgozói létszám biztosan szűkülni fog. De ne felejtsük el, hogy Ausztriában is 30-50 ezer fős vagyongári piacról beszélünk. Jelenleg, úgy gondolom, ha a hazai piac nem lép, akkor az állam fog lépéseket tenni azért, hogy a hazai vagyongvédelmi piac elmozduljon legalább a szürkegazdaság felé. A szakmának egy asztalhoz kell ülnie és a piaci szereplőknek beszélniük kell tudni egymással.

- Szakmai párbeszéd hiányában mire számíthatunk?

- A multik (például a G4) túl fogják élni, de a kicsiknek vége lesz. Be kell látni, hogy egy vagyongvédelmi cégnek nem egy számlagyárnak kell lennie, most pedig jobban rá vannak erre kényszerítve a cégek, mint korábban bármikor.

- Ebben az állam hajlandó lehet együtt gondolkodni a piaccal?

- A piac diktál. Ha a piac azt mondja, hogy megállapít minimális értékeket, és egy olyan szervezet, mint mondjuk az MBVMSZ kijelenti: a cél, hogy két éven belül reális vállalási díjak legyenek érvényben, és le meri nyilatkozni a közbeszerzéseknél, hogy azok a cégek, amelyek 1200-1400 forint alatt adnak be ajánlatot, versenyhivatali eljárással nézhetnek szembe, akkor komoly változások indulhatnak el. Afelől ne legyen kétségünk, hogy a szakmának kell kimondani: „gyerekek, 1400 forint! Aki ez alatt vállal, az számoljon hatósági vizsgálatokkal...” Ezt egyelőre senki nem meri megtenni. Kell egy kis idő ahhoz, hogy a szakma ehhez felnőjön, az új vagyongvédelmi szabályozásban pedig nem látom erre a lehetőséget, mert ez egy „végrehajtó”, ultimátum jellegű törvény lett. Lehet, hogy eddig mentek az összesűgások, de most már ezen túl kell lépni, mert látjuk, hova jutottunk. Ez alapján egyfajta amnesztiát kellene hirdetnie az államnak, úgy, hogy kitűzi a kétéves célokat, addig türelmi időt ad, de aki addigra nem teljesíti a feltételeket, azt kíméletlenül „levágja”. A piacnak meg lesz két éve, hogy felnőjön ehhez és rendet tegyen.

Novák Csaba – Radványi Róbert

Kapcsolódó cikkeink:

1. [A magánbiztonság is helyet kap az összevont közszolgálati egyetemen](#)
2. [Szorosabbra fűzi kapcsolatát az SZVMSZK és az IBSSA](#)
3. [Megszűnik a kötelező kamarai tagság, visszaélésekre figyelmeztet az MDDSZ](#)
4. [Problémák lehetnek az új vagyongőr-igazolványokkal](#)
5. [A nemzeti vagyon 90 százalékát magáncégek védik](#)

A cikk URL címe: <http://biztonsagpiac.hu/?p=6235>